

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: VN/32384/2021

LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON LUONNOKSESTA UUDEKSI METSÄTALOUDEN KANNUSTEJÄRJESTELMÄKSI

METO – Metsäalan Asiantuntijat korostaa luonnosesityksessä seuraavaa:

Yleistä luonnoksesta

Luonnoksessa on otettu laajasti ja riittävästi huomioon kestävyys- ja elämäntilanteiden eri osa-alueet (hiilenkierto, ilmastomuutos, vesiensuojelu, luontokato, metsien monimuotoisuus). Tämä näkyy mm. tuettavissa työlajeissa ja niiden valikoima on päivitetty vastaamaan kestävyys- ja elämäntilanteiden eri osa-alueiden haasteisiin.

Uutta tukijärjestelmää on koeponnistettu lausuntojen ja pilotointien avulla laajasti eri asiantuntijoilla ja toimijoilla. Näistä kertynyttä tietoa on myös käytetty tukiluonnosta tehtäessä samalla huomioiden EU:n ja kansallisen tuen säädökset.

Luonnoksessa on huomioitu myös Kemera-järjestelmän kokemukset, nuorten metsien hoitorästien lisääntyminen ja etenkin taimikoiden varhaishoitojen tekemättä jääminen. Näihin työlajeihin kohdentuvan tuen luokittelu uudessa järjestelmässä vähämerkitykselliseksi on järkevää, koska se mahdollistaa työn tekemisen ja tuen saamisen ilman ennakkosuunnitelmaa. Tämä tehostaa myös tuen vaikutusta metsissä: vähemmällä euromäärällä saadaan enemmän aikaa nuorissa metsissä.

Taimikon varhaishoito ja nuoren metsän hoitokohde

Esitämme, että taimikon varhaishoito ja nuoren metsän hoitokohteen osakuvioiden pienin koko olisi 0,3 ha, koska etenkin Etelä- ja Keski-Suomen yksityismetsissä kuviot ovat pieniä ja taimikon hoitoa tarvitaan kaikilla uudistamiskohteilla.

Korotetun pienpuun keruutuen suhteen esitämme eteläisessä Suomessa vähintään 30 (luonnosesityksessä 35) kuutiometrin kertymistä tuen edellytyksenä ja pohjoisessa Suomessa vähintään 20 (luonnosesityksessä 25) kuutiometrin kertymistä hehtaarilta. Pientämällä hehtaarikohtaista kertymävaadetta saadaan enemmän kohteita keruutuen piiriin.

Suometsän hoitosuunnitelma ja vesien suojelusuunnitelma

Suometsien hoidon sekä vesien suojelun tukeminen on perusteltua huomioiden mm. hiilen kierto ja huuhtoutumien minimointi vesistöihin. Näiden hankkeiden suunnittelu ja toteutus vaativat erityisosaamista ja hankkeen toteutumiseen liittyy riskejä. Alan toimija joutuu panostamaan hankkeen markkinointiin ja kokoonjuoksemiseen ja nämä kohteet ovat yleensä useamman metsänomistajan mailla.

Toimijoilla on näissä hankkeissa myös riskejä, joku hankkeen kannalta avainmetsänomistaja saattaa vetäytyä ja jopa kaataa hankkeen. Näihin tilanteisiin on luotava ennakolta joku järjestelmä, jolla kompensoidaan toimijalle syntyviä mahdollisia tappioita.

Metsätien perusparannuksen tai rakentamisen tuki

Luonnoksen mukaan yhdellä tilalla olevan yksityistien perusparannukseen voitaisiin myös myöntää tukea. Tämä on kannatettava laajennus nykyiseen useamman metsänomistajan vaatimaan malliin.

Yksityisteiden ja metsäteiden korjausvelka on satoja miljoonia euroja ja huonokuntoiset sillat lisääntyvät, joka johtaa painorajoitteisiin. Huoltovarmuuden lisääminen osin nojautuen puupohjaisiin raaka-aineisiin edellyttää tieverkostomme toimivuutta kaikessa laajuudessaan. Venäläisen puuraaka-aineen korvaaminen kotimaisella puulla lisäänee tiestömme rasiitetta noin 10 miljoonalla kuutiolla vuosittain. Näistä syistä johtuen esitämme yksityistien perusparannuksen ja uuden tien rakentamisen tukien nostoa kymmenellä prosentilla nykyisistä. Jos tien rakennus- tai kunnostushanke sisältää sillan rakentamisen tai kunnostuksen, esitämme tuen nostoa 20 prosentilla.

Sähköistä asiointimahdollisuutta ja asioinnin joustavuutta lisättävä

Jokainen kannustejärjestelmän mukainen tukieuro on arvokas, joten tuen vaikuttavuutta etenkin metsässä on lisättävä ja hallinnon kuluosuutta minimoitava. Hallintoa ja valvontaa toki tarvitaan, mutta kehittämällä sähköistä asiointia ja yksinkertaistamalla hallintopolkuja, saadaan enemmän suoritemääriä metsissä.

Meto korostaa, että hankehakemusten sujuva käsittely edellyttää metsäkeskuksessa riittäviä toimintaresursseja, kustannustehokasta hallintotapaa sekä asiakasystävällisen ja kattavan sähköisen asioinnin kehittämistä ja käyttöä.

Kannustejärjestelmän toimivuus ja hyväksyttävyyys riippuu määrärahojen ja järjestelmän hallinnon tasosta, metsänomistajien aktiivisuudesta ja alan asiantuntijoiden osaamisesta/resursseista

Meto korostaa, että vaikka tuleva uusi määräaikainen kannustejärjestelmä ja sen asetukset saadaan toimiviksi, on järjestelmän määrärahoja oltava valtion budjetissa riittävästi käytettävissä töiden suunnitteluun ja toteutukseen. Laki ilman tarvittavia määrärahoja turhauttaa kentän toimijoita. Uudessa järjestelmässä on paljon opittavaa niin metsänomistajille kuin alan ammattilaisille ja erityisesti suometsäosaaminen ja vesien suojeleminen on nostettava uudelle tasolle. Järjestelmästä tiedottamiseen ja kouluttamiseen metsänomistajille sekä ammattilaisille onkin varattava valtion rahoitusta. Riittävä tieto sekä tukirahoitus lisätyn järjestelmän hallinnon järkevyydellä takaavat uuden järjestelmän käytön. Nopeisiin korjausliikkeisiin on kuitenkin varauduttava, koska tukijärjestelmässä on paljon uutta ja tuntematonta etenkin käytäntöjen kannalta.

Uuden ja vanhan tukijärjestelmän siirtymävaiheesta tiedottamiseen ja käytännön toimintojen ohjeistamiseen toimijoille sekä metsänomistajille on myös panostettava. Tähän on luotava hyvissä ajoin tiekartta, koska huonot kokemukset, tietämättömyys tai tunnetilat heijastuvat negatiivisesti uuden tukijärjestelmän omaksumiseen.

METO – Metsäalan Asiantuntijat ry esittää, että tämän lausunnon kommentit ja huomiot otetaan harkintaan uuden kannustejärjestelmän lainsäädäntötyössä.

Kunnioitavasti

METO – METSÄALAN ASIANTUNTIJAT RY

Stefan Borgman
puheenjohtaja

Erkki Eteläaho
neuvottelupäällikkö

